

وزارت جهاد کشاورزی
معاونت ترویج و مشارکت مردمی
دفتر آموزش روستاییان

تغذیه

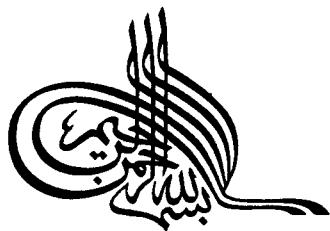
گوسفند و بز

داشتی

استاندارد
مهارت
وآموزشی

پروردش
دام

کد: ۱۲-۲۱۲۳۰۷۹

□ شناسنامه استاندارد آموزشی:

- عنوان دوره: تغذیه گوسفند و بز داشتی
- عنوان رشته: پرورش دام
- تهیه و تدوین: گروه آموزش‌های فنی و حرفه‌ای غیررسمی - هسته کارشناسی برنامه‌ریزی آموزشی - درسی تغذیه و مهندسی بهداشت جایگاه دام
- ناشر: معاونت ترویج و مشارکت مردمی - دفتر آموزش روستاییان
- تاریخ انتشار: پاییز ۱۳۷۹
- نوبت چاپ: اول

این استاندارد آموزشی براساس اعلام نیاز معاونت امور دام - اداره کل تغذیه و مهندسی بهداشت جایگاه دام تهیه و تدوین گردیده است.

فهرست مطالب

<u>صفحه</u>	<u>عنوان</u>
۱	۱- مقدمه
۵	۲- تعریف مفاهیم و اصطلاحات
۶	۳- تعریف دوره
۶	۴- مشخصات کلی دوره
۷	۵- هدفهای دوره
۱۳	۶- فرصت‌های شغلی
۱۳	۷- مخاطبین دوره (کارآموزان)
۱۴	۸- مریبیان دوره
۱۴	۹- محتوای آموزشی دوره
۱۸	۱۰- فضاهای آموزشی
۱۸	۱۱- شرایط قبولی و اعطاء گواهینامه
۱۹	۱۲- جدول مهارت‌ها و توانایی‌های کارآموزان
۲۰	۱۲- جدول محتوای آموزشی و سرفصل‌ها

ضمیمه

پرسشنامه‌های نظرخواهی از استاندارد آموزشی

۱	بخش اول: ویژه مریبیان آموزشی
۲	بخش دوم: ویژه کارآموزان دوره
۳	بخش سوم: ویژه مجریان آموزشی

مقدمه

برگزاری دوره‌های آموزشی اعم از رسمی و غیررسمی هنگامی کارآمد و اثربخش خواهد بود که از اصول برنامه‌ریزی آموزشی پیروی کرده باشد. بدیهی است این امر موجب می‌گردد تمامی فعالیتهای آموزشی به سوی هدفهای دوره، همسو و متمرکز شوند به این جهت امروزه دست‌اندرکاران تعلیم و تربیت برای دوره‌های آموزشی گوناگون «استانداردهای آموزشی» لازم را تدوین نموده و به کار می‌گیرند.

استانداردهای آموزشی حاوی مزایای فراوانی هستند به ویژه، یکسان سازی کمی و کیفی دوره‌ها در سطح کشور، تحقق بهتر و آسانتر تداوم یادگیری، برنامه‌ریزی منطقی تر دوره‌های آتی، میسر ساختن آموزش برنامه‌ریزی شده مادام‌العمر، تنظیم و پیش‌بینی دقیق بودجه و اعتبارات و بالاخره نظم بخشیدن به فعالیتهای آموزشی برنامه‌ریزان برخی از مزایای استانداردهای آموزشی است.

بنابراین، توجه مجریان دوره‌های آموزشی را به این نکته جلب می‌کند که یکی از هدفهای عمدۀ تهیه استاندارد آموزشی حاضر، کمک به سازماندهی منطقی فعالیتهای آنان در جنبه‌های اجرای دوره‌های آموزشی است. از این رو قبل از هرچیز ضروری است که برای هریک از اجزای دوره‌های آموزشی، اصول و شرایط برگزاری آن را با مراجعه به استاندارد درک نمایند، سپس عملیات اجرایی خود را تنظیم کنند. امتیاز این امر آن است که تمامی زحمات و تلاشهای برگزارکنندگان از نظم لازم برخوردار شده و موفقیت آنان در انجام امور محوله تضمین خواهد شد. بدیهی است چنانچه یک دوره آموزشی چند بار در سال برگزار شود با به کارگیری استاندارد، می‌توان مطمئن شد که اجرای تمام دوره‌ها از نظر کمی و کیفی دارای استاندارد یکسان خواهد بود و عملیات برنامه‌ریزی تمامی دوره‌های بعدی نیز با اطمینان خاطر و بینش بهتری انجام خواهد شد.

مفاهیم و اصطلاحات

تعریف برخی از مفاهیم و اصطلاحات بکار گرفته شده در این استاندارد به شرح ذیل است:

تعریف کارآموز: کارآموز در این دوره به فردی اطلاق می‌گردد که ضمن شناخت اهمیت اقتصادی تولیدات گوسفند و بز مهارت‌های لازم استفاده صحیح از مرتع بمنظور تغذیه و تعلیف دام و اصول صحیح تغذیه دستی براساس نیازهای اساسی تغذیه‌ای گوسفند و بز را فرا گرفته و همچنین قادر باشد اصول پیشگیری از بیماریهای تغذیه‌ای مهم در گوسفند و بز را انجام دهد.

- محتوای آموزشی: مجموعه اطلاعات، دانش و مهارت‌هایی است که طی یک دوره آموزشی به مخاطبین (کارآموزان) ارائه می‌شود و هدف برنامه‌ریزان دوره آن است که این مجموعه اطلاعات و مهارت‌ها را کارآموزان بخوبی و بطور صحیح بیاموزند.

حیطه شناختی: عبارتست از یادگیری آن بخش از محتوای آموزشی که عمدتاً جنبه نظری داشته و غالباً مستلزم تلاش و فعالیتهای ذهنی است که منجر به داشتن اطلاعات فنی کامل از محتوای آموزشی می‌شود.

حیطه مهارتی: عبارتست از قدرت به انجام درآوردن یک کار که به حرکات بدنی مشخص برای انجام یک فعالیت و عملکرد منظم مربوط می‌شود.

ارزشیابی تشخیصی (ارزشیابی ابتدای دوره): این نوع ارزشیابی آموخته‌های قبلی و تجرب کارآموزان را که لازمه یادگیری مطالب جدید است می‌سنجد و با این ارزشیابی مربی به نقطه شروع فعالیتهای آموزشی پی می‌برد.

ارزشیابی تکوینی (ارزشیابی حین دوره): این نوع ارزشیابی در جریان آموزش (حين اجراء دوره) انجام می‌گیرد.

ارزشیابی نهایی (پایان دوره): در پایان دوره از کارآموزان به شرح ذیل آزمون بعمل خواهد آمد:

- ۱ - آزمون کتبی که بمنظور ارزیابی آموخته‌های کارآموزان در طول دوره بعمل می‌آید.
- ۲ - آزمون عملی که برای ارزیابی میزان مهارت و تواناییهای کارآموزان درخصوص محتوای عملی دوره بعمل می‌آید.

تعريف دوره

دوره آموزشی «تغذیه گوسفند و بز داشتی»؛ دوره‌ای است که طی آن کارآموزان مهارت‌ها و اصول صحیح تغذیه گوسفند و بز در مرتع را فراگرفته و ضمن شناخت نیازهای تغذیه‌ای آنها، مهارت‌های لازم تغذیه دستی دام را نیز آموخته و قادر به انجام آن خواهند شد.

مشخصات کلی دوره آموزشی

- علاقمندی به حرفه «پرورش گوسفند و بز» و گذراندن دوره‌های «سیلازی و هیلازی»	شرط شرکت در دوره
جنسیت: مرد و زن سطح سواد: حداقل پایان دوره ابتدایی برای شاغلین و پایان دوره راهنمایی برای غیر شاغلین در این حرفه سن: حداقل ۱۸ سال	مشخصات کارآموز
مدت دوره ۱۵ روز	کل ساعات دوره
حداقل ۱۵ و حداکثر ۲۰ نفر	ظرفیت پذیرش هر دوره
نظری و عملی - روزانه ۴ ساعت	شیوه اجراء
- دونفر کارشناس علوم دامی ترجیحاً دارای تخصص تغذیه گوسفند و بز جهت تدریس محتوای نظری و عملی در زمینه تغذیه مرتعی و تغذیه دستی - یک نفر کارشناس دامپزشکی جهت تدریس محتوای نظری و عملی در زمینه بیماری‌های تغذیه‌ای گوسفند و بز	کادر آموزشی
- کسب نمره حداقل ۱۴ (میانگین نمرات نظری و عملی) - نداشتن غیبت بیش از $\frac{1}{5}$ کل ساعات دوره	شرایط قبولی کارآموز
مدیریت ترویج و مشارکت مردمی استان - اداره ترویج شهرستان - مرکز آموزش روستاییان	کادر اجرایی

هدفهای دوره

هدفهای دوره آموزشی «تغذیه گوسفند و بزداشتی» به تفکیک عبارتند از:

۱- هدفهای اختصاصی

هدف اختصاصی این دوره تربیت نیروی انسانی ماهر در زمینه مسائل مرتبط با تغذیه علمی و صنعتی گوسفند و بزداشتی است

۲- هدفهای آموزشی

۱- ۲- هدف کلی: هدفهای کلی این دوره عبارت از اهمیت و نقش تولیدات حاصل از پرورش گوسفند و بز در اقتصاد ملی، سهم هزینه‌های سرمایه‌ای ثابت و جاری در واحدهای پرورشی گوسفند، تقسیم‌بندی مواد خوراکی مورد استفاده در تغذیه گوسفند و بره با تأکید بر استفاده از مرتع، تعریف جیرهٔ غذائی و انواع نیاز گوسفند به غذا، آشنایی با فیزیولوژی دستگاه گوارش گوسفند، چگونگی تعلیف گوسفند در مرتع، تغذیه بره و بزغالهٔ شیری، آشنایی با نیاز غذایی و تغذیه بره و بزغاله پس از شیرگیری در اوخر خروج از مرتع بیلاقی، آشنایی با نیاز غذایی و تغذیه بره و بزغاله نر و مادهٔ جایگزین، آشنایی با نیاز غذائی گوسفند و بز ماده و تغذیه آن، آشنایی با نیاز غذایی و تغذیه‌ای دام نر (فوج و بز نر)، آشنایی با بیماریهای تغذیه‌ای مهم و شایع گوسفند در منطقه و راههای پیشگیری آن، تهیه چند جیره نمونه برای بردهای در حال رشد و شیرخوار، آشنایی با نحوهٔ خورانیدن داروهای ضدانگلی و کار با لوازم مربوطه، اصول ایمنی و بهداشت کار تغذیه گوسفند و بز در جنبه‌های شناختی و مهارتی

۲- هدفهای جزئی: هدفهای آموزشی-جزئی -دوره برای ارتقاء سطح دانش، آگاهی، مهارت و توانایی کارآموزان به شرح زیر است

- بیان اهمیت و نقش تولید محصولات گوسفندی و بز از لحاظ کمی و ارزش ریالی، شاغلین در بخش پرورش گوسفند و بز و صنایع وابسته، نیاز داخلی کشور سالیانه و نیاز وارداتی سالیانه

- آگاهی از نسبت سرمایه‌گذاری ثابت به کل در واحد پرورش، نسبت سرمایه‌گذاری جاری

- به کل در واحد پرورش و نسبت هزینه‌های مربوط به خوراک اعم از مرتع و تغذیه دستی
- کسب شناخت درمورد مواد خوراکی حاصل از مرتع (طبیعی - مصنوعی) دانه غلات -
- دانه حبوبات - پس مانده‌های زراعی، مواد حاصل از منابع حیوانی صنایع جانبی کشاورزی مواد معدنی و سنتیک
- کسب آگاهی در مورد روش‌های تعیین ظرفیت مرتع
- آشنایی با عوامل تخریب مرتع ناشی از تغذیه غیراصولی گوسفند شامل (چرای مفرط، زودرس، بوته‌کنی و تبدیل نامناسب مرتع به زراعت
- کسب آگاهی و توانایی درمورد روش‌های اصلاح و احیاء مرتع بعنوان منبع مهم تغذیه گوسفند از جمله کودپاشی، بذرپاشی و قرق)
- ایجاد شناخت و مهارت درمورد روش‌های ذخیره نزوالت جهت بهره‌برداری بهتر از مرتع شامل پتیک، کنتوروفارو، ترکی نست
- نیاز رشد، نگهداری، آبستنی و تولید گوسفند به غذا
- تشریح ماکروسکوتا دستگاه گوارش و چگونگی تکامل آن از روز اول
- کسب تجزیه و تحلیل و بکارگیری تعلیف گوسفند در مرتع به روش تغذیه مرتعی، آزاد مطلق و نسبی، بسته و متناوب، چرای مخلوط، تأخیری
- چگونگی تغذیه دام در مرتع و نکات قابل توجه در زمان تغذیه مرتعی
- مدیریت آبدهی در مرتع و زمان مناسب چرای روزانه، خاتمه چرا و چرای شبانه (شب‌چر) در تعلیف گوسفند
- تغذیه دستی (مولد در تغذیه، زمان مناسب تغذیه دستی و چگونگی تغذیه دام در حین کوچ
- آغوز (تعریف و نحوه خورانیدن آن اثرات آن، روش‌های تغذیه بره و بزغاله با شیر (دستی - طبیعی معمولی) و نیازهای غذایی بره و بزغاله در سنین مختلف
- آشنایی و توانایی در محاسبه مقدار شیر مورد نیاز روزانه، زمان مناسب شیردهی، نحوه خوراندن شیر دستی
- مراقبت‌های ویژه زمان شیردهی و محاسبه شیر مورد نیاز و علوفه مصرفی از سن

هفت الی ده روزگی به بعد

- نحوه وارد کردن علوفه مرتعی در جیره بره و بزغاله پس از ده روزگی
- نیاز نگهداری، رشد و نیاز تغذیه دستی با توجه به محاسبه مقدار علوفه استحصالی از مرتع
- خوراندن صحیح مواد غذائی به بره و بزغاله، تغذیه بره و بزغاله‌های جایگزینی و حذفی از گله (پرواری)
- نیاز نگهداری، رشد و روش مناسب تغذیه مرتعی (قشلاقی و دستی)
- کسب شناخت و مهارت در نیاز نگهداری (در زمان غیرتولیدی)، نیاز تولید (اوایل شیردهی - اواسط - اواخر شیردهی)، نیاز آبستنی و اوایل و اواخر آبستنی و زمان مناسب تغذیه مرتعی و کمکی (دستی)
- محاسبه ظاهری مقدار استحصال غذا از مرتع و نیاز تكمیلی
- انواع امتیازبندی تغذیه‌ای (درجه یک تا پنج)
- درک میزان مجاز مصرف هر کدام از مواد خوراکی تکمیلی بصورت فله یا کنسانتره
- مدت زمان لازم تغذیه گوسفند ماده در حالات مختلف فیزیولوژی فوق الذکر (نگهداری - تولید - آبستنی)
- مراقبت‌های تغذیه‌ای حین زایش - بعد از زایش و تغذیه اوایل جفتگیری (فلاشینگ و ...)
- ترکیب نیاز نگهداری، رشد، نیاز تولید مثلی و مراقبت‌های تغذیه‌ای در اوایل فصل و حین فصل جفتگیری و روش تغذیه صحیح و مناسب دستی و تکمیلی به دام نر
- معرفی بیماریها و علل بروز آنها و راههای پیشگیری و کنترل بیماریهای مذکور
- توانایی جیره‌گذاری بره شیرخوار و علف خوار، پس از شیرخوارگی، بردهای نر و ماده جایگزین
- اجرای یک نمونه جیره‌بندی برای میش و بز ماده غیر آبستنی، آبستنی اولیه (سبک و آبستنی ثانویه (سنگین))
- کسب مهارت در جیره‌بندی میش و بز ماده در زمان زایش، پس از زایش، اوایل

شیردهی، اواسط و اواخر شیردهی

- آشنایی با نحوه خورانیدن داروهای ضد انگلی و کار با لوازم مربوطه

- اصول اینمی و بهداشت کار تغذیه گوسفند و بز

۲-۳ - هدفهای رفتاری: فراگیران و کارآموزان پس از شرکت در دوره آموزشی و مشارکت

فعال در بحث و بررسی مطالب و سرفصلها به آگاهی و توانائیهای ذیل دست می‌یابند:

- نقش و تأثیر تولیدات حاصل از پرورش گوسفند و بز را در اقتصاد ملی در سه بعد ذیل

موردن بررسی قرار می‌دهند.

- تولید محصولات گوسفندی و بز از لحاظ کمی و ارزش ریالی، شاغلین در بخش

پرورش گوسفند و بز و صنایع وابسته، نیاز داخلی کشور سالیانه و نیاز وارداتی سالیانه.

- نسبت هزینه‌های سرمایه‌ای ثابت و جاری را در واحدهای پرورش گوسفند و بز در

موارد ذیل توصیف می‌کنند

سهم سرمایه‌گذاری ثابت به کل در واحد پرورش، نسبت سرمایه‌گذاری جاری به کل در

واحد پرورش و نسبت هزینه‌های مربوط به خوراک اعم از مرتع و تغذیه دستی

- مواد خوراکی مورد استفاده در تغذیه گوسفند و بره را با تأکید بر استفاده از مرتع در

اشکال زیر توضیح می‌دهند

موادخوراکی حاصل از مرتع (طبیعی و مصنوعی)، دانه غلات، دانه حبوبات، پسماندهای

زراعی، مواد حاصل از منابع حیوانی - صنایع جانبی کشاورزی و مواد معدنی و سنتیک

- ظرفیت مرتع را برای تغذیه دام به تنها ی تعيین می‌کنند.

- عوامل تخرب مرتع ناشی از تغذیه غیراصولی گوسفند را در چرای مفرط، زودرس،

بوته‌کنی و تبدیل نامناسب مرتع به زراعت مورد بحث قرار می‌دهند.

- با روش‌های اصلاح و احیاء مرتع بنویان منبع مهم تغذیه گوسفند آشنا شده و طریق

کودپاشی، بذرپاشی و قرق مرتع را برای احیاء عملأً انجام می‌دهند.

- طریقه ذخیره نزولات را جهت بهره‌برداری بهتر از مرتع توصیف نموده و روش

پتیک، کنتوروفارو و ترکی نست را با راهنمایی مربی در مرتع اجرا می‌کنند.

- نیاز رشد، نگهداری، آبستنی، تولید و... را در جیره‌غذایی گوسفند به تفکیک تعریف می‌کنند.

- فیزیولوژی دستگاه گوارش گوسفند را توصیف می‌کنند و تشریح ماکروسکوپی دستگاه گوارش و چگونگی تکامل آن را از روز اول با مهارت و دقت لازم انجام می‌دهند.

- روش تغذیه گوسفندی را شرح می‌دهند.

- روشهای چرای صفر، آزاد مطلق و نسبی، بسته و متناوب، چرای مخلوط و تأخیری را به تفکیک مورد بحث و بررسی قرار می‌دهند و ضمن بازدید از مراع اصلاح شده با مدیریت اجرای مناسب این روشهای نزدیک آشنا می‌شوند.

- چگونگی تغذیه دام در مرتع و نکات قابل توجه در زمان تغذیه مرتع و مدیریت آبدهی در مرتع را توضیح می‌دهند.

- زمان مناسب چرای روزانه و خاتمه چرا و زمان مناسب چرای شبانه (شبچر) را تشریح می‌کنند و این عملیات را در هنگام تغذیه عملاً رعایت می‌کنند.

- عملیات تغذیه دستی (مولد در تغذیه، زمان مناسب تغذیه دستی، چگونگی تغذیه دام در حین کوچ را با کمک مربی برای گوسفندان اعمال می‌کنند).

- آغوز و اثرات آن را در تغذیه بره بیان کرده و عملیات خورانیدن آن به بره و بزغاله را با شیر (دستی - طبیعی و معمولی) به تنها می‌انجام می‌دهند.

- نیازهای غذایی بره و بزغاله را در سنین مختلف فهرست کرده و این نیازها را در بعد مقدار، زمان و نحوه خورانیدن آن با دقت محاسبه می‌کنند.

- روشهای مراقبت‌های ویژه زمان شیردهی را تشخیص می‌دهند.

- مقدار شیر مورد نیاز و علوفه مصرفی را از سن ۷ الی ۱۰ روزگی محاسبه می‌کنند.

- نحوه وارد کردن علوفه مرتعی در جیره بره و بزغاله را پس از ده روزگی توضیح می‌کنند و عملیات مربوط به این کار را ببرروی بردها عملاً اعمال می‌کنند.

- نیاز نگهداری، رشد و نیاز تغذیه دستی با توجه به محاسبه مقدار علوفه استحصالی از مرتع را توصیف می‌کنند.

- طریقه خوراندن صحیح مواد غذائی به بره و بزغاله را به تنها یی در عمل نشان می‌دهند.

- روش تغذیه بره و بزغاله‌های جایگزینی و حذفی از گله (پرواری) را شرح می‌دهند.

- نیاز نگهداری و نیاز رشد و روش مناسب تغذیه مرتعی (قشلاقی و دستی) را به تفصیل توصیف می‌کنند.

- نیاز غذایی گوسفند و بز ماده و تغذیه آن را در ابعاد ذیل مورد بحث و بررسی قرار می‌دهند

نیاز نگهداری (در زمان غیر تولیدی)، نیاز تولید (اوایل شیردهی، اواسط و اوخر شیردهی)، نیاز آبستنی (اوایل و اوخر آبستنی)، زمان مناسب تغذیه مرتعی و کمکی (دستی)

- عملیات مربوط به محاسبه ظاهری مقدار استحصال غذا از مرتع و نیاز تکمیلی را به دقت در عرصه به تنها یی اجرا می‌کنند.

- انواع امتیازبندی تغذیه‌ای (درجه یک تا پنج) را نام می‌برند.

- میزان مجاز مصرف هر کدام از مواد خوراکی تکمیلی بصورت فله یا کنسانتره را تعیین می‌کنند.

- عملیات مراقبت‌های تغذیه‌ای حین زایش، بعد از زایش و تغذیه اوایل جفتگیری (فلاشینگ و ...) را به تنها یی انجام می‌دهند.

- نیاز غذایی و تغذیه‌ای دام نر (فوج و بز نر) را در اشکال زیر با دقت مشخص می‌کنند.

نیاز نگهداری، رشد، نیاز تولید مثلی، مراقبت‌های تغذیه‌ای در اوایل فصل و حین فصل جفتگیری و روش تغذیه صحیح و مناسب دستی و تکمیلی به دام نر

- بیماریهای تغذیه‌ای مهم و شایع گوسفند در منطقه و علل بروز آنها و راههای پیشگیری و کنترل آنها را توضیح می‌دهند و عملیات مربوطه را بعد از مشاهده عینی آن در تغذیه گوسفند و عملأ رعایت می‌کنند.

- مهارت لازم را برای تعیین چند جیره نمونه برای بره‌های در حال رشد و شیرخوار در ابعاد ذیل عملأ کسب کرده و به تنها یی اینکار را انجام می‌دهند. جیره بره شیرخوار و علفخوار، جیره بره پس از شیرخوارگی، جیره بره‌های نر و ماده جایگزین، میش و بز ماده

غیر آبستن، جیره میش و بره ماده آبستن اولیه (سبک) و ثانویه (سنگین)، جیره میش و بز ماده و زمان زایش، پس از زایش، اوایل شیردهی و اواسط و اوآخر شیردهی

- طریقه خورانیدن داروهای ضد انگلی و کار با لوازم مربوطه را در یک واحد گوسفندداری پیشرفتہ عملأً انجام می‌دهند.
- اصول ایمنی و بهداشت کار تغذیه گوسفند و بز را در تمام فرایند تغذیه گوسفند و بز داشتی با دقت رعایت می‌کنند.

فرصتهای شغلی

کارآموزان پس از گذراندن دوره آموزشی «تغذیه گوسفند و بز داشتی» قادر خواهند بود که از فرصتهای شغلی زیر استفاده کنند:

- ۱- اشتغال به کار و حرفه گوسفندداری و پرورش بز بطور مستقل و یا مشارکتی بادیگران
- ۲- بهبود وضع تولید و افزایش سطح درآمد از طریق بهبود و ارتقای سطح تولید برای شاغلین

مخاطبین دوره (کارآموزان)

در دوره آموزشی «تغذیه گوسفند و بز داشتی» کارآموز به کسانی اطلاق می‌گردد که حداقل شرایط ذیل را دارا باشند:

- ۱- علاقه‌مند به رشته پرورش گوسفند و بز داشتی باشند.
 - ۲- حداقل دارای مدرک پایان دوره ابتدایی برای شاغلین در بخش و پایان دوره راهنمایی تحصیلی برای غیر شاغلین در این حرفه.
 - ۳- سن آنها کمتر از ۱۸ سال نباشد.
- **یادآوری (۱):** تعداد کارآموزان برای تشکیل و برگزاری هر دوره باید حداقل ۱۵ نفر و حداقل ۲۰ نفر باشد.

- یادآوری (۲): برای شرکت در این دوره تمامی افراد بومی واجد شرایط منطقه می‌توانند شرکت نمایند اما مروجین امور دام، شاغلین بخش (بوبیژه کسانی که دوره‌های ترویجی را گذرانده باشند) و فارغ‌التحصیلان شاخه کارداش رشته‌مهارتی پرورش صنعتی دامهای کوچک (گوسفندو بن) و فارغ‌التحصیلان رشته امور دامی از دبیرستانهای فنی و حرفه‌ای جهاد در اولویت قرار دارند.
- یادآوری (۳): در بین متقاضیان غیر شاغل و واجد شرایط اولویت اول با فارغ‌التحصیلان دوره‌های آموزش روستاییان می‌باشد.

مربيان دوره

- مربيان دوره آموزشی «تغذیه گوسفند و بز داشتی» کسانی هستند که:
- ۱- از عهده تدریس محتواهای آموزشی علمی و عملی دوره برآیند.
 - ۲- دارای تحصیلات مناسب و مرتبط باشند.
- یادآوری ۱: تشخیص صلاحیت علمی مربيان مذکور باید مطابق دستورالعملهای صادر شده از سوی دفتر آموزش روستاییان انجام گیرد.
 - یادآوری ۲: در تدریس دوره اولویت با مربيانی است که دوره‌های ویژه تربیت مربي را طی کرده باشند.
 - یادآوری ۳: برای تدریس دوره، حداقل استفاده از ۲ مربي به شرح زیر ضروری و الزامي است:
 - دو نفر کارشناس علوم دامی برای تدریس مباحث مربوط به تغذیه دستی و مرتعی
 - یک نفر کارشناس دامپزشکی برای تدریس مباحث مربوط به بیماریهای تغذیه‌ای گوسفند و بز

محتوای آموزشی دوره

محتوای دوره آموزشی «تغذیه گوسفند و بز داشتی» مجموعاً ۶۰ ساعت است که ۲۴ ساعت آن به آموزش مبانی نظری و ۳۶ ساعت آن به آموزش مهارت‌های عملی اختصاص دارد. در این دوره روزانه ۴ ساعت تدریس صورت می‌گیرد که مجموعاً طول دوره ۱۵ روز خواهد شد. محتوای آموزشی دوره به تفکیک محتوای نظری، عملی و توأم (نظری / عملی) به شرح زیر است:

۱- محتوای نظری دوره

محتوای نظری دوره مجموعاً ۱۶ ساعت از دوره را به خود اختصاص داده است، این محتوی صرفاً نظری بوده و تدریس آن با استفاده از روشهای تدریس مطالب نظری صورت می‌گیرد که شامل سرفصلهای زیر می‌باشد.

- تولید محصولات گوسفندی و بز از لحاظ کمی و ارزش ریالی، شاغلین در بخش پرورش گوسفند و بز و صنایع وابسته، نیاز داخلی کشور سالیانه و نیاز وارداتی سالیانه [نیم ساعت]

- نسبت سرمایه‌گذاری ثابت و جاری به کل در واحد پرورشی، نسبت هزینه‌های مربوط به خوراکی اعم از مرتع و تغذیه دستی [نیم ساعت]

- مواد خوراکی حاصل از مرتع (طبیعی - مصنوعی) دانه غلات - دانه حبوبات، پسماندهای زراعی، مواد حاصل از منابع حیوانی - صنایع جانبی کشاورزی و مواد معدنی و سنتیک در تغذیه گوسفند و بره [نیم ساعت]

- آشنایی با عوامل چرای مفرط، زودرس، بوته‌کنی و تبدیل نامناسب مرتع به زراعت در تخریب مرتع [نیم ساعت]

- تعریف نیاز جیره غذایی در رشد، نگهداری، آبستنی، تولید گوسفند [یک ساعت]

- آشنایی با تغذیه مرتعی گوسفند [نیم ساعت]

- چگونگی تغذیه دام در مرتع و نکات قابل توجه در زمان تغذیه مرتعی و مدیریت آبدهی

در مرتع [نیم ساعت]

- مراقبت‌های ویژه زمان شیردهی [نیم ساعت]

- تغذیه بز و بره و بزغاله‌های جایگزینی و حذف از گله (پرورانی) [یک ساعت]

- نیاز نگهداری - رشد و تغذیه دستی با توجه به محاسبه مقدار علوفه استحصالی از

مرتع [یک ساعت]

- نیاز نگهداری و روش مناسب تغذیه مرتعی (قشلاقی و دستی) [یک ساعت]

- نیاز نگهداری (در زمان غیرتولیدی) نیاز تولید (اوایل شیردهی - اواسط - اواخر

شیردهی یا نیاز آبستنی (اوایل و اواخر آبستنی) و زمان مناسب تغذیه مرتعی و کمکی
(دستی) گوسفند و بز ماده [یک ساعت]

- انواع امتیازبندی تغذیه‌ای (درجه یک تا درجه پنج) [نیم ساعت]

- میزان مجاز مصرف هر کدام از مواد خوراکی تکمیلی بصورت فله یا کنسانتره در
تغذیه گوسفند و بز ماده [نیم ساعت]

- مدت زمان لازم تغذیه گوسفند ماده در حالات مختلف فیزیولوژیکی فوق الذکر
(نگهداری - تولید - آبستن) [نیم ساعت]

- مراقبت‌های تغذیه‌های حین زایش، بعد از زایش گوسفند و بز ماده [یک ساعت]

- مراقبت‌های تغذیه‌های اوایل جفتگیری (فلاشینگ و ...) [نیم ساعت]

- نیاز نگهداری، رشد و نیاز تولید مثل تغذیه‌ای دام نر [نیم ساعت]

- مراقبت‌های تغذیه‌ای در اوایل فصل و حین فصل جفتگیری و رشد تغذیه‌ای صحیح و
مناسب دستی و تکمیلی به دام نر [نیم ساعت]

- جیره بره شیرخوار و علفخوار و جیره بره پس از شیرخوارگی و بره‌های نر و ماده

جایگزین [یک ساعت]

- میش و بز ماده غیر آبستن، آبستن اولیه (سبک) و آبستن ثانویه (سنگین) [یک ساعت]

- جیره میش و بز ماده در زمان زایش، پس از زایش، اوایل شیردهی، اواسط و اواخر

شیردهی [دو ساعت]

۲- محتوای عملی دوره

محتوای عملی این دوره مجموعاً ۱۸ ساعت از دوره را به خود اختصاص داده است که شامل سرفصلهای ذیل می‌باشد

- روشاهای تعیین ظرفیت مراعع در تغذیه گوسفند و بز داشتی [دو ساعت]
- آشنایی با عوامل تخریب مراعع ناشی از تغذیه غیراصولی گوسفند [دو ساعت]
- تشریح ماکروسکوپی دستگاه گوارش و چگونگی تکامل آن از روز اول [چهار ساعت]
- خوراندن صحیح مواد غذایی به بره و بزغاله‌ها [دو ساعت]
- محاسبه ظاهری و مقدار استحصال غذا از مرتع و نیاز تکمیلی گوسفند و بز ماده [دو ساعت]
- توانایی در خورانیدن داروهای ضد انگلی و کار با لوازم مربوطه در تغذیه گوسفند و بز داشتی [چهار ساعت]
- اصول ایمنی و بهداشت کار تغذیه گوسفند و بز [دو ساعت]

۳- محتوای نظری / عملی (توأم) دوره

محتوی و مطالبی که باید هم بصورت نظری و هم عملی (مهارت آموزی) تدریس شود مجموعاً ۲۶ ساعت از دوره را به خود اختصاص داده است که ۸ ساعت آن به صورت نظری و ۱۸ ساعت آن عملی است، این بخش از محتوی شامل سرفصلهای ذیل است

- شناخت و مهارت در کودپاشی، بذرپاشی و فرق مراعع برای اصلاح و احیاء مراعع در تغذیه گوسفند [ان = نیم ساعت و ع = دو ساعت]
- آگاهی و توانایی در پیستبگ، کنتورفارو، ترکی نست به عنوان روشاهای ذخیره نزولات جهت بهردبرداری از مراعع [ان = نیم ساعت و ع = دو ساعت]
- روشاهای چرای صفر، آزاد مطلق و نسبی و بسته و متناوب و چرای مخلوط و تأخیری در تغذیه مرتعی گوسفند [ان = یک و نیم ساعت و ع = دو ساعت]

- زمان مناسب چرای روزانه، خاتمه چرا و چرای شبانه (شب‌چر) در تغذیه دام [ن = نیم ساعت وع = دو ساعت]

- تغذیه دستی (مولد دوره تغذیه، زمان مناسب تغذیه دستی) چگونگی تغذیه دام در حین کوج [ن = یک ساعت وع = دو ساعت]

- آغوز (تعریف و نحوه خورانیدن آن و اثرات آن، روش‌های تغذیه بره و بزغاله با شیر دستی - طبیعی معمولی [ن = نیم ساعت وع = یک ساعت]

- محاسبه مقدار شیر مورد نیاز روزانه، زمان مناسب شیردهی و نحوه خوراندن شیر دستی در تغذیه بره و بزغاله شیری [ن = نیم ساعت وع = دو ساعت]

- محاسبه شیر موردنیاز و علوفه مصرفی از سن هفت الی ده روزگی به بعد و نحوه وارد کردن علوفه (مرتعی) درجیره بره و بزغاله پس از ده روزگی [ن = یک ساعت وع = یک ساعت]

- معرفی بیماریهای تغذیه‌ای مهم و شایع گوسفند در منطقه و راههای پیشگیری از آن [ن = یک و نیم ساعت وع = یک ساعت]

- راههای پیشگیری و کنترل بیماریهای مذکور [ن = نیم ساعت وع = سه ساعت]

فضای آموزشی

فضای آموزشی (اعم از کلاس، عرصه، کارگاه کار عملی و ...) مورد نیاز این دوره باید از طریق مرکز آموزش روستاییان استان و یا شهرستان تأمین گردد.

چنانچه استانی دارای مرکز آموزش نباشد، می‌بایست از مکانهای مشابه (مطابق دستورالعمل‌های دفتر آموزش روستاییان) استفاده نماید.

● **یادآوری:** در هر صورت درزمنه فضای آموزشی دونکته حائز اهمیت است:

- فضای آموزشی باید با دستورالعمل‌ها و آئیننامه‌های دفتر آموزش روستاییان مطابقت داشته باشد.

- یکی از عوامل اساسی ارزیابی این دوره آموزشی کیفیت فضاهای آموزشی خواهد بود.

شرایط قبولی

کارآموزانی پذیرفته شده نهایی شناخته می‌شوند که حائز شرایط ذیل باشند:

- ۱- میانگین نمرات درس عملی و نظری وی از ۱۴ کمتر نباشد.
- ۲- غیبت (موجه و غیرموجه) وی از $\frac{1}{5}$ کل ساعات دوره بیشتر نباشد.

اعطای گواهینامه

به کارآموزانی که این دوره را با موفقیت بگذرانند توسط مدیریت ترویج و مشارکت مردمی استان گواهینامه مهارت اعطاء خواهد شد.

فهرست مهارتها و توانایی‌های کارآموزان (حیطه مهارتی و شناختی)

ردیف	عنوان	ردیف
۱	شناخت اهمیت و نقش اقتصادی تولیدات گوسفند و بز	۲۱
۲	شناخت هزینه‌های ثابت و جاری پرورش گوسفند و بز	۲۱
۳	شناخت مواد خوراکی مورد استفاده در تغذیه گوسفند و بز و توانایی انجام تعیین ظرفیت مرتع، اصلاح و احیاء آن و همچنین انجام صحیح روش‌های ذخیره نزولات	۲۱
۴	شناخت نیازهای تغذیه‌ای گوسفند و بز و ارائه تعریف صحیح از جیره غذایی	۲۱
۵	شناخت آناتومی دستگاه گوارش گوسفند و بز و فیزیولوژی کار آن	۲۲
۶	توانایی انجام روش‌های صحیح تغذیه گوسفند و بز در مرتع شامل انواع چرای مراتعی، چرای شبانه و تغذیه دستی حین کوچ	۲۲
۷	توانایی تغذیه صحیح بز و بزغاله شیری شامل خوراندن آغز، محاسبه مقدار شیر مصرفی بزغاله‌ها مراقبت‌های شیردهی و وارد کردن علوفه در غذای حیوان	۲۲
۸	شناخت نیازهای تغذیه‌ای بره و بزغاله و انجام صحیح تغذیه آنان	۲۳
۹	شناخت نیازهای تغذیه‌ای بره و بزغاله جایگزین	۲۳
۱۰	شناخت نیازهای تغذیه‌ای قوچ و بز نر شامل نیاز نگهداری - رشد و تولید مثل	۲۳
۱۱	توانایی پیشگیری و کنترل بیماری‌های تغذیه‌ای گوسفند و بز و شناخت آنها	۲۳
۱۲	آشنازی با تعدادی از جیره‌های غذایی بهره‌های در حال رشد و شیرخوار	۲۴
۱۳	توانایی انجام صحیح خوراندن داروهای خودانگلی گوسفند و بز با استفاده از لوازم مربوطه	۲۴
۱۴	توانایی انجام صحیح اصول ایمنی و بهداشت کار تغذیه گوسفند و بز	۲۴

استاندارد مهارت و آموزشی : «تغذیه گوسفند و بزداشتی»

رشته: پرورش دام

نام و مشخصات وسایل و تجهیزات	زمان ۹ دقیقه	عملیات کارگاهی	عنوان توانایی و مطالب تئوری	ردیف
				۱
تخته‌سفید - مازیک	۰/۵		اعبیت و نقش تولیدات حاصل از پرورش گوسفند و بز در اقتصاد ملی تولید محصولات گوسفندی و بز از لحاظ کمی و ارزش ریالی شاغلین در بخش پرورش گوسفند و بز و صنایع وابسته نیاز داخلی کشور سالیانه و نیاز وارداتی سالیانه	۱ ۱.۱ ۱.۲ ۱.۳
تخته‌سفید - مازیک	۰/۵		سهم هزینه‌های سرمایه‌ای ثابت و جاری در واحدهای پرورش گوسفند و بز نسبت سرمایه‌گذاری ثابت به کل در واحد پرورش نسبت سرمایه‌گذاری جاری به کل در واحد پرورش نسبت هزینه‌های مریبوط به خوارک اعم از مرتع و تغذیه دستی	۲ ۲.۱ ۲.۲ ۲.۳
تخته‌سفید - مازیک اسلاید آموزشی	۸	۲	بازدید از طرحهای مرتعداری در مرتع طبیعی مطابق راهنمای آموزش	۳ ۳.۱ ۳.۲ ۳.۳ ۳.۴ ۳.۵ ۳.۵.۱ ۳.۵.۲ ۳.۵.۳ ۳.۵.۴ ۳.۶ ۳.۶.۱ ۳.۶.۲ ۳.۶.۳ ۳.۷ ۳.۷.۱ ۳.۷.۲ ۳.۷.۳
فیلم آموزشی - لباس کار فیلم آموزشی - لباس کار			بازدید از طرحهای مرتعداری در مرتع طبیعی مطابق راهنمای آموزش	آشنایی با عوامل تخریب مرتع ناشی از تغذیه غیراصولی گوسفند چرای مفرط چرای زودرس بوته کنی
فیلم آموزشی - لباس کار			بازدید از مزارع و مرتع احیاء شده و انجام عملیات مریبوطه مطابق راهنمای آموزش	تبديل نامناسب مرتع به زراعت آشنایی با روشهای اصلاح و احیاء مرتع بعنوان منبع مهم تغذیه گوسفند
فیلم آموزشی - لباس کار			انجام عملیات مریبوطه در مرتع مطابق راهنمای آموزش	کودپاشی بذرپاشی فرق روشهای ذخیره غلات جهت بهره‌برداری بهتر از مرتع پیشینگ کنترول فارو ترکی نسبت
تخته‌سفید - مازیک	۱		تعریف جبرئی غذائی و انواع نیاز گوسفند به غذا	۴

استاندارد مهارت و آموزشی : «تغذیه گوسفند و بزداشتی»

رشته: پرورش دام

ردیف	نام و مشخصات وسایل و تجهیزات	زمان	عملیات کارگاهی	عنوان توانایی و مطالب تئوری	
				وقتی	کیفی
۴-۱	جداول استاندارد - نیازمندیهای غذایی گوسفند	-	-	نیاز رشد - نگهداری، آبستنی، تولید...	
۵	تخته‌سفید، مازیک اسلامی، عکس، ارگانهای طبیعی مربوط به دستگاه گوارش - لباس کار چاقو و فیچی جراحی	۴	-	آنالیز کار عملی در مالان تشریح با کشاورزگاه مطابق راهنمای آموزش	آشنائی با فیزیولوژی دستگاه گوارش گوسفند نشریه ماکروسکوبی دستگاه گوارش و چگونگی تکامل آن از روز اول
۶	تخته‌سفید، مازیک لباس کار - دفترچه یادداشت جهت ثبت مشاهدات	۶	۴	بازدید از مراجع اصلاح شده با مدیریت مناسب چرا مطابق راهنمای آموزش	چگونگی تعلیت گوسفند در مرتع تغذیه مرتدعی روشهای چرای صفر روشهای چرای آزاد مطلق و نسبی روشهای چرای بسته، متناوب روشهای چرای مخلوط روشهای چرای تأخیری چگونگی تغذیه دام در مرتع و نکات قابل توجه در زمان تغذیه مرتدعی
۶-۱	لباس کار			انجام عملیات مربوطه در زمینه چرای شبانه و تغذیه دستی و حین کرج مطابق راهنمای آموزش	مدیریت آبدی در مرتع
۶-۲	لباس کار				زمان مناسب چرای روزانه
۶-۳					زمان مناسب خاتمه چرا
۶-۴					چرای شبانه (شب چرا)
۶-۵					تغذیه دستی (مواد مورد تغذیه، زمان مناسب تغذیه دستی)
۶-۶					چگونگی تغذیه دام در حین کرج
۶-۷					۶-۱۳
۷	تخته‌سفید، مازیک لباس کار، لوازم خوراندن شیر دستی لباس کار	۴	۲	انجام عملیات لازم در یک واحد گرسنگداری مجهز مطابق راهنمای آموزش	تغذیه بره و بزغاله شیری آغاز (تعريف و نحره خورانیدن آن و اثرات آن)
۷-۱					روشهای تغذیه بره و بزغاله با شیر (دستی - طبیعی معمولی)
۷-۲					نیازهای غذایی بره و بزغاله در سنین مختلف
۷-۳					محاسبه مقدار شیر مورد نیاز روزانه
۷-۳-۱					زمان مناسب شیردهی
۷-۳-۲					نحره خوراندن شیر دستی
۷-۳-۳					مراقبت‌های ویژه زمان شیردهی
۷-۳-۴					

استاندارد مهارت و آموزشی : «تغذیه گوسفند و بزداشتی»

رشته: پرورش دام

ردیف	عنوان توانایی و مطالب تئوری	عملیات کارگاهی	زمان	نام و مشخصات وسایل و تجهیزات
			۱	۲
۷.۳.۵	محاسبه شیر مورد نیاز و علوفه مصرفی از سن ۷ الی ۱۰ روزگی به بعد	انجام عملیات لازم مطابق راهنمای آموزش		
۷.۳.۶	نحوه وارد کردن علوفه مرتتعی در جیره بره و بزغاله پس از ده روزگی			
۸	آشنایی با نیاز غذائی و تغذیه بره و بزغاله پس از شیرگیری تا اواخر خروج از مرتع بیلاقی	انجام عملیات مربوطه مطابق راهنمای آموزش	۲	تخته سفید، مازیک جداول استاندارد نیازمندیهای غذایی بره و بزغاله لباس کار
۸.۱	نیاز نگهداری			
۸.۲	نیاز رشد			
۸.۳	نیاز تغذیه دستی با ترجیه به محاسبه مقدار علوفه استحصالی از مرتع			
۸.۴	خوراندن صحیح مواد غذائی به بره و بزغاله ها			
۸.۵	تغذیه بره و بزغاله های جایگزینی			
۸.۶	تغذیه بره و بزغاله های حذفی از گله (پرواری)			
۹	آشنایی با نیاز غذائی و تغذیه بره و بزغاله نر و ماده جایگزین	-	۱	تخته سفید، مازیک
۹.۱	نیاز نگهداری			
۹.۲	نیاز رشد			
۹.۳	روش مناسب تغذیه مرتتعی (فشلaci و دستی)			
۱۰	آشنایی با نیاز غذائی گوسفند و بز ماده و تغذیه آن	عملیات اجرائی لازم	۴	تخته سفید، مازیک جداول استاندارد نیازمندیهای غذایی - گوسفند و بز ماده لباس کار
۱۰.۱	نیاز نگهداری (در زمان غیر تولیدی)	در مرتع مطابق راهنمای آموزش		
۱۰.۲	نیاز تولید (اوایل شیردهی - اوسط - اوخر شیردهی)			
۱۰.۳	نیاز آبستنی (اوایل و اوخر آبستنی)			
۱۰.۴	زمان مناسب تغذیه مرتتعی و کمکی (دستی)			
۱۰.۵	محاسبه ظاهری مقدار استحصال غذا از مرتع و نیاز تکمیلی			
۱۰.۶	انواع امتیازبندی تغذیه ای (درجه یک تا درجه پنج)			
۱۰.۷	میزان مجاز مصرف هر کدام از مواد خوراکی تکمیلی بصورت فله یا کنسانتره			
۱۰.۸	مدت زمان لازم تغذیه گوسفند ماده در حالات مختلف فیزیولوژیکی فوق الذکر (نگهداری - تولید - آبستنی)			
۱۰.۹	مراقبت های تغذیه ای حین زایش، بعد از زایش			فیلم آموزشی
۱۰.۱۰	مراقبت های تغذیه ای اوایل جفتگیری (فلاشینگ و ...)			فیلم آموزشی
۱۱	آشنایی با نیاز غذایی و تغذیه ای دام نر (قرچ و بزر)	-	۱	تخته سفید، مازیک جداول استاندارد نیازمندیهای غذایی قرچ و بزر
۱۱.۱	نیاز نگهداری			
۱۱.۲	بزر			
۱۱.۳	نیاز تولید مشتی			

استاندارد مهارت و آموزشی : «تغذیه گوسفند و بزداشتی»

رشته: پرورش دام

ردیف	عنوان توانایی و مطالب تئوری	عملیات کارگاهی	زمان	نام و مشخصات وسایل و تجهیزات
				پیشگیری
۱۱.۴	مراقبت های تغذیه ای در اوایل فصل و حین فصل جفتگری			فیلم آموزشی
۱۱.۵	بررسی تغذیه صحيح و مناسب دستی و تكميلي به دام نر			
۱۲	آشنائی با بیماریهای تغذیه ای مهم و شایع گوسفند در منطقه و راههای پیشگیری از آن	انجام عملیات لازم شامل مشاهدات عینی و بکارگیری روشهای عملی پیشگیری مطابق راهنمای آموزش	۲	تحت‌سفید، ماژیک فیلم آموزشی - اسلامی - ایاس کار
۱۲.۱	معرفی بیماریها و علل بروز آنها			
۱۲.۲	راههای پیشگیری و کنترل بیماریهای مذکور			
۱۳	چند جیره نمونه برای برههای در حال رشد و شیرخوار		۴	تحت‌سفید، ماژیک
۱۳.۱	جیره بره شیرخوار و علف خوار			
۱۳.۲	جیره بره پس از شیرخوارگی			
۱۳.۳	جیره برههای نر و ماده جاگزین			
۱۳.۴	جیره میش و بز ماده غیر آبستن			
۱۳.۵	جیره میش و بز ماده آبستن اولیه (سبک)			
۱۳.۶	جیره میش و بز ماده آبستن ثانویه (سنگین)			
۱۳.۷	جیره میش و بز ماده در زمان زایش			
۱۳.۸	جیره میش و بز ماده پس از زایش			
۱۳.۹	جیره میش و بز ماده اوایل شیردهی			
۱۳.۱۰	جیره میش و بز ماده اواسط شیردهی			
۱۳.۱۱	جیره میش و بز ماده اوخر شیردهی			
۱۴	آشنائی با نحره خوارانیدن داروهای ضد انگلی و کار با لوازم مریبوطه	انجام عملیات مریبوطه در یک واحد گوسفندداری پیشرفته و مجهر مطابق راهنمای آموزش	۴	تحت‌سفید، ماژیک ابزار و وسایل خواراندن دارویی ضدانگلی - ایاس کار
۱۵	اصول ایمنی و بهداشت کار تغذیه گوسفند و بز		۲	تحت‌سفید، ماژیک لوازم کمک های اولیه
جمع				۲۶ ۲۴

کد:

ضمیمه

پرسشنامه نظرخواهی از استاندارد آموزشی

بخش اول : ویژه مربیان آموزشی

مربی گرامی، پرسشنامه حاضر بمنظور گردآوری نظرات شما جهت بهبود شرایط آموزشی و اصلاح استانداردهای آموزشی تهیه شده است لطفاً با ارائه پاسخ دقیق ما را در جهت اصلاح کاستی‌ها یاری نمائید.

مشخصات هری:

مدرس تحصیلی عضو جہاد غير عضو جہاد

..... شهرستان محل خدمت: سابقه تدریس داخل جهاد = سال ماه
..... خارج از جهاد = سال ماه

۱- آیا مدت زمان پیش‌بینی شده در استاندارد پرای ارائه سرفصلهای درسی مناسب است؟

در صورتیکه پاسخ منفی است موارد دیگری که بنتظر تان می رسد بنویسید.

۲- آیا شرکت پیشنهاد شده در استاندارد جهت شرکت کارآموزان مناسب و مقتضم بود؟

در صورتیکه پاسخ منفی است موارد دیگری که بینظر تان ممکن بررسد مرقوم فرماید.

۳- پنتر شما آیا فرصت‌های شغلی، پیشنهاد شده در استاندارد مناسب است؟

در صورتیکه پاسخ منطقی است موارد دیگری که بینظر تان می‌رسد بیان فرمایید.

کد:

۴ - بنظر شما آیا موارد و عناوین غیرضروری دراستاندارد (جدول مهارت و آموزشی) ملاحظه می شود؟

در صورتیکه پاسخ مثبت است ضمن بیان دلایل، شماره ردیف عناوین مذکور را ذکر نمایید.

بله خیر

شماره ردیف	دلایل

۵ - بنظر شما آیا در استاندارد واژه و اصطلاح غلط و یا دشوار و غیرمرسوم مشاهده می شود؟

در صورتیکه پاسخ مثبت است واژه پیشنهادی را ارائه نمایید.

بله خیر

واژه یا مفهوم اصلاحی و پیشنهادی	واژه یا مفهوم نادرست

۶ - بطورکلی آیا دراستاندارد جدول مهارت و آموزشی ضرورت دارد تغییرات (موردنی - اساسی) انجام شود؟

در صورتیکه پاسخ مثبت است نظرتان را در جدول ذیل بنویسید.

بله خیر

وسایل و تجهیزات	زمان		کارگاه آموزشی	عنوان توانایی و مطالب تئوری	ردیف
	نظری	عملی			

۷ - آیا شرایط مربوط به میزان تجربه و تحصیلات مریبان برای تدریس در دوره آموزشی مناسب است؟

در صورتیکه پاسخ منفی است موارد دیگر را مرقوم فرمایید.

بله خیر

۸ - در صورتیکه نظرات و پیشنهاداتی دارید که می توانند ما را در بهبود برنامه های آموزشی کمک و یاری

نماید آنرا مرقوم فرمایید.

آدرس: لطفاً پس از پاسخ به سوالات، پرسشنامه را در اختیار مجری قرار دهید.

کد:

پرسشنامه نظرخواهی از استاندارد آموزشی

بخش دوم: ویژه کارآموزان دوره

کارآموز محترم پرسشنامه حاضر بمنظور گردآوری نظرات شما جهت بهبود شرایط آموزشی و اصلاح استانداردهای آموزشی تهیه شده است لطفاً با ارائه پاسخ دقیق ما را در جهت اصلاح کاستی‌ها یاری نمائید.

مشخصات:

میزان سواد:
شغل:
شهرستان یا روستای محل زندگی:

- ۱ - تا چه حد مطالبی را که در طول این دوره، آموزش داده شد قبلًا می‌دانستید؟
 کم متوسط زیاد خیلی زیاد
- ۲ - موضوعات و مطالبی که در طول این دوره آموزش داده شد، تا چه اندازه در ارتباط با مسائل شغلتان بوده است؟
 کم متوسط زیاد خیلی زیاد
- ۳ - بنظر شما آیا وسایل و ابزار آموزشی بکار گرفته شده در طول دوره، کافی و مناسب بوده است؟
 خیر بله
- ۴ - آیا ساعات مربوط به انجام آموزش‌های عملی برای یادگیری شما کافی بوده است؟
 خیر بله
- ۵ - آیا در طول این دوره، بازدید علمی داشته‌اید؟
در صورتی‌که پاسخ مثبت است، لطفاً بفرمایید این بازدید برای شما تا چه اندازه مفید بود.
 کم متوسط زیاد خیلی زیاد

کد:

۶- اگر جهادسازندگی دوره دیگری را در ارتباط با شغلتان برگزار نماید آیا شما مایل هستید در آن دوره
شرکت کنید؟

خیر

بله

۷- در صورتیکه پیشنهاد یا انتقادی در مورد اجرای دوره دارید آنرا بنویسید.

لطفاً بعد از اینکه سوالات را پاسخ دادید، پرسشنامه را در اختیار مجری دوره قرار دهید.

کد:

پرسشنامه نظرخواهی از استاندارد آموزشی

بخش سوم: ویژه مجریان آموزشی

مجرى محترم پرسشنامه حاضر بمنظور گردآوری نظرات شما جهت بهبود شرایط آموزشی و اصلاح استانداردهای آموزشی تهیه شده است لطفاً با ارائه پاسخ دقیق ما را در جهت اصلاح کاستی‌ها یاری نمائید.

مشخصات مجری:

..... مدرک تحصیلی: رشته تحصیلی:

..... مسئولیت: شهرستان محل خدمت:

۱ - بنظر شما میزان استقبال روستاییان، بهره‌برداران و تولیدکنندگان جهت ثبت نام در این دوره تا چه حد است؟
کم متوسط زیاد خیلی زیاد

در هر صورت دلایل آنرا مرقوم فرماید.

۲ - بنظر شما آیا شرایط شرکت در دوره و مشخصات کارآموزان در استاندارد مناسب است؟
 خیر بله

در صورتیکه پاسخ منفی است مواردی که باید اضافه و یا حذف شود، بنویسید.

کد:

۳ - بنظر شما آیا وسایل و تجهیزات آموزشی پیش‌بینی شده در استاندارد قابل دسترسی بوده است؟

خیر بله

در صورتیکه پاسخ منفی است مواردی که باید مورد توجه برنامه‌ریزان آموزشی قرار گیرد را ذکر نمایید.

۴ - بنظر شما آیا مشخصات کادر آموزشی (مریبان) پیش‌بینی شده در استاندارد مناسب است؟

خیر بله

در صورتیکه پاسخ منفی است دلایل آنرا بیان نمایید.

۵ - لطفاً بفرمایید برای اجرای این دوره با چه مشکلاتی مواجه بودید؟

۶ - چنانچه پیشنهاد یا انتقادی در مورد هر یک از عنوانین مندرج در استاندارد دارید مرفوم نمایید.

لطفاً بعد از تکمیل پرسشنامه آنرا به مدیریت ترویج و مشارکت مردمی (اداره آموزش روستاییان) عودت فرمایید.